

Ambalaj

Ürünü Korur, Maliyeti Düşürür, İsrafı Önler

Ambalaj içerdiği ürünü koruyarak, ürün bozulmadan veya hasar görmeden onu müşteriye teslim etmek için gerekli en ekonomik araçtır.

Bir tüketici olarak yalnız boş bir karton kutu veya plastik bir şişe satın almayız. Ancak, satın aldığımız deterjan, peynir ya da meyve suyu gibi tüketim ürünlerini evlerimize güvenle getirebilmemiz için ambalaja gereksinim duyarız.

Bu buzdağının gördüğümüz kısmıdır. Diğer tarafta ise; üretici, toptancı ve perakendeci tarafından nakliye, istifleme, depolama ve teşhir edilme esnasında ürünleri korumak için de ağırlıkça en az tüketim ürünlerinin birincil (satış) ambalajları kadar grup ve dağıtım ambalajları da kullanılmaktadır.

İdeal bir ambalajın birkaç görevi yerine getirmesi gerekir. Ambalaj;

- Kırılma riski olan ürünleri korur,
- Nakliyede oluşacak diğer hasarları engeller,
- Sızıntıyı önler,
- Ürünü porsiyone eder, küçük miktarlarda tüketimini sağlar,
- Güvenlik ve hijyen sağlar,
- Üründen kaynaklı oluşacak atığı azaltır,
- Ürünle ilgili bilgi edinilmesini sağlar,
- Mevzuata uygunluğun gereğidir,
- Maliyetleri düşürür,
- Tüketicilere seçme şansı tanır.

Ambalaj, İsrافی Önler

Kullanılmış ambalajların yönetimi emek ve para gerektiren bir iş olduğundan; ambalaj atıklarının toplanması sistemlerinin yaygınlaştırılması çok kolay değildir. Bu yüzden tüketicilerin çevreye bırakılmış olan kullanılmış ambalajlara bakış açısı ve yaklaşımı negatiftir. Oysa ki ambalaj içerdiği ürünü, fabrikadan yola çıkıp, tüketiciye ulaştığı ana kadar korur.

Ambalajın kullanıldıktan sonraki gözümüze çarpan görüntüsü; ve bu görüntüden olumsuz etkilenen psikolojimiz nedeni ile ambalajın en önemli işlevinin unutulmasına yol açmaktadır. Bu işlev ürünün korunması işlevidir.

Plastik filmle ambalajlanmış muzlar 7 gün tazeliğini korurken; patatesin plastik torba içerisinde satılması sayesinde, çöpe giden/bozulan patates miktarının %3'ten %1'e azaltıldığı İngiliz resmi makamları tarafından yayınlanmıştır.

Avrupa Komisyonu'nun 2011 Ocak ayında yayınlamış olduğu "Atıkların Önlenmesi ve Geri Dönüştürülmesi" konulu raporuna göre, ambalaj atıkları Avrupa'da üretilen toplam atığın sadece %3'ünü oluşturmaktadır. Buna rağmen, özellikle belediye atıkları içerisinde kullanılmış ambalajlar en çok göze çarpan kısım olduğundan, ambalajın asıl faydası maalesef göz ardı edilmektedir. Oysa ki çevreye daha az olumsuz etki sağlamak amacıyla, ürünler çürüme ve bozulmalara karşı uygun ambalajlar ile korunursa daha az ürün

kaybı ve bunun doğal sonucu daha az ambalaj kullanılmış olacaktır.

Bu nedenden dolayı, sadece atık konusuna odaklanılarak kullanılan ambalaj miktarını azaltmak amacıyla ambalaj keyfi olarak azaltılırsa; ısı, oksijen veya su buharından dolayı bozulan veya başka ürünlerle temastan dolayı kirlenen ürün miktarının artması riski de oluşacaktır. Bugün Avrupa'da bile ambalaj ve dağıtım sistemlerinin yeterli olmadığı bölgelerde, gıdalar %50'ye varan oranlarda israf

olmakta ve tüketiciye ulaştırılmamaktadır. Ambalaj tüketiminin yüksek olduğu gelişmiş ülkelerde, örneğin Batı Avrupa'da, ambalajlama sayesinde gıdaların sadece %2-3'ü israf olmaktadır.

Yasal konular da dikkate alındığında, üreticiler kullanacakları ambalajı seçerlerken, kullanım sonrası oluşabilecek atık fazlalığından kaçınmak ve maliyetlerini azaltmak için, en uygun ambalajlama sistemini tercih etmek/belirlemek zorundadırlar.

Ambalaj, Maliyeti Düşürür

Bazı ambalaj kullanıcıları ambalajı önemli bir maliyet unsuru olarak görmektedir. Oysa ki ambalaj ürün kaybını önler ve maliyetten tasarruf sağlar. Üreticiler bazen de farklı malzemelerin bir araya getirilmesiyle örneğin şarabı ambalajlamak için, sertlik sağlayan kartondan bir dış kutu, polietilen/alüminyum filmde oluşan bir iç torbadan oluşan kombinasyonla da maliyeti düşürmeye çalışabilir.

Manav reyonlarındaki açık meyve ve sebze gibi bazı ürünler ambalajsız satın alınmaktadır. Çok az müşteri ambalajlanmış meyve/sebze tercih etse bile, günümüzde süpermarketlerde dahi halen açık meyve/sebze satışı yapılmaktadır. Bu 'açık' ürünler için ambalaja gerek olmadığını düşünmek de yanlıştır. Tüketicilerin her bir dokunuşunda bu ürünler hasar almakta ve berelenmektedir. Bunu hızlı bir çürüme izler ve açık meyve/sebzelerin israfı kaçınılmaz olur.

Ambalaj sektörü, ticaretine katkıda bulunduğu ürünlerle birlikte düşünüldüğünde sadece ülkemizde yaklaşık 205 milyar \$ civarında bir ekonomi söz konusudur. Ambalaj satılabilirliğini sağladığı ürünün %2-5 (ortalama %3,5) civarında bir maliyetini oluşturmaktadır. Sarma, saklama ve satışı sağlama fonksiyonları yardımı ile emtiaların daha geniş pazar coğrafyalarına iletilmelerine, daha uzun

süre depolanabilmelerine olanak sağlayabilmektedir. Ambalajsız ürünlerde böyle bir imkandan söz edilemez.

Ambalaj, Ürünü Korur

Ambalajın asıl işlevi, içerdiği ürünü korumasıdır. Ambalaj, ürün üretim hattını terk etmesinden itibaren içinde bulundurarak tüketiciye kadar ulaştırma işlevini gerçekleştirmektedir. Bu süre zarfında ambalaj; içindeki ürünü, ürünün kabını (kendini) ve ürünün içeriğine göre kimi zaman da ambalajla temas geçen kişileri korumaktadır.

Ambalajlar ürünü fiziksel ve mekanik etkilere karşı koruduğu gibi kalite açısından da korur. Kalite koruması raf ömrü boyunca ürünün sağlam, kullanılabilir halde korunmasını sağlama, nem ve atmosferik etkilere karşı koruma, bozulmaları ve fiziksel kayıpları önleme, koku kaybı/geçirgenliğini önleme, ışık geçirmezliği, mikrobiyolojik koruma, gereken hava boşluğunu bulundurma ya da vakum özelliği sağlama olarak tanımlanabilir. Böylece ürünün kalitesini sürdürmesini sağlayan ambalaj, raf ömrünü ve son kullanma tarihini makul ölçüde uzatır. Dağıtımdan kaynaklanan hasarları ve fireleri azaltır. Maliyet kayıplarını önlenmiş ve ürün güvenliğini sağlamış olur. Ürünün sağlam ve temiz olarak tüketiciye ulaştırılmasını sağlayan koruma fonksiyonu, ambalajlama teknolojilerinin de gelişmesiyle daha etkin olarak uygulanmaya başlamıştır. Böylece ürünün değeri üretim sürecinden çıkıp tüketiciye ulaşıncaya kadar korunur. ■

Özetle, ambalaj çağdaş yaşamımızın vazgeçilmez bir unsurudur. Modern ambalajlar sayesinde, günümüzde başta gıda ürünleri olmak üzere, tüm sınai ve ticari ürünler geniş bir coğrafi alana, kalite kayıpları olmadan, en doğru şekilde dağıtılabilmektedir. Günümüzde ambalaj sayesinde tüketiciler, sağlıklı ve yüksek kalitede gıda ürünlerini uygun zamanda, yerde ve istenilen içerikte edinebilmektedir.